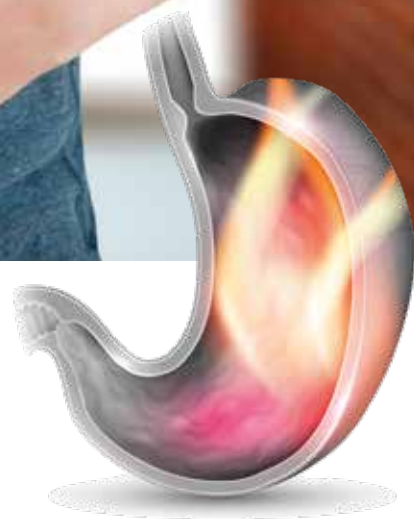

REFLUKS

EPIZODYCZNY

Dr n. med. ANNA PIETRZAK^{1,2}

¹Katedra i Klinika Gastroenterologii,
Hepatologii i Onkologii Klinicznej CMKP

²Klinika Gastroenterologii Onkologicznej PIB-NIO

CO TO JEST REFLUKS?

Refluksem zwyczajowo nazywa się objawy spowodowane cofaniem się treści pokarmowej do przełyku – ból i pieczenie za mostkiem – zgagę i cofanie się treści pokarmowej. Niemal każdy z nas miał, miewa lub będzie miał zgagę. Najczęściej zgagę i refluks epizodyczny, które mogą pojawić się u każdego w różnych okolicznościach. Występują zwłaszcza w następstwie szeroko pojętych błędów dietetycznych, po spożyciu alkoholu czy w trakcie stosowania niektórych leków. Jeśli objawy występują przynajmniej dwa razy w tygodniu i są uciążliwe, rozpoznaje się chorobę refluksową (20-30 proc.

populacji). Inne objawy choroby refluksowej, laryngologiczne, to chrypka, kaszel, zapalenie krtani czy ubytki zębowe.

DLACZEGO WYSTĘPUJĄ OBJAWY?

Gdy jemy i połykamy, dolny zwieracz przełyku otwiera się, żeby „przepuścić” kęs pokarmowy. Zamyka się tuż po przejściu pokarmu. Między posiłkami – razem z przeponą, stanowi barierę zapobiegającą cofaniu się treści z żołądka do przełyku. Jeśli ta bariera zostanie rozluźniona w niewłaściwym czasie lub naruszona w inny sposób,

kwaśna treść żołądkowa cofa się i rozlewa po przełyku, podrażniając błonę śluzową i powodując zgagę.

JAKIE MOGĄ BYĆ PRZYCZYNY REFLUKSU?

O ile przyczyna powstawania objawów jest jasna – cofanie się do przełyku drażniącej treści, o tyle powód tego cofania nadal najczęściej pozostaje nieznany. Do chorób predysponujących zalicza się: otyłość, przepuklinę rozworu przełykowego przepony, choroby tkanki łącznej czy opóźnione opróżnianie żołądka (np. z powodu cukrzycy). Palenie papierosów, spożywanie późno i/lub dużych objętościowo posiłków, niektóre rodzaje pokarmu (np. tłuste, smażone) i napojów (np. alkohol, kawa) oraz leki wpływające na rozkurcz mięśni uznawane są za tzw. modyfikowalne czynniki ryzyka. Częściej zgagę mają również kobiety ciężarne.

OBJAWY WYMAGAJĄCE ZGŁOSZENIA SIĘ DO LEKARZA

Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, w zasadzie żaden pacjent z refluksiem epizodycznym i niektórzy z chorobą refluksową nie wymagają wizyty u lekarza. Łagodne objawy mogą być leczone doraźnie, na życzenie z wykorzystaniem preparatów dostępnych bez recepty.

Do lekarza powinny się zgłosić te osoby, u których:

- objawy refluksu stają się coraz częstsze i silniejsze,
- pojawiły się zaburzenia połykania (ból, niemożność połknięcia produktów stałych),
- występują nudności i wymioty, szczególnie treścią krwistą, czarną,
- występuje przewlekły kaszel, uczucie „gałki” w gardle, chrypa, duszność,

a także pacjenci, którzy:

- stosują ogólnodostępne leki na refluks więcej niż dwa razy w tygodniu,
- mają objawy mimo stosowania leków,
- z powodu objawów mają obniżoną jakość życia.

W trybie pilnym, koniecznie, powinni się zgłosić do lekarza pacjenci z bólem w klatce piersiowej, szczególnie promieniującym do lewej połowy ciała, dusznością, nieregularnym tętnem czy potami.

Piśmiennictwo:

1. Katz, P.O., Gerson L., Vela M. Guidelines for diagnosis and management of gastroesophageal reflux disease. *Am J Gastroenterol* 2013; 308-328.
2. Muthusamy VR, Lightdale JR, Acosta RD i wsp. ASGE Guidelines. The role of endoscopy in the management of GERD. *Gastrointest Endosc* 2015; 81: 1305-1310.
3. Palsson, O.S., Witehead W., van Tilburg M. i wsp. Rome IV diagnostic questionnaires and tables for investigators and clinicians. *Gastroenterology* 2016; 150: 1481-1491.

JAK SOBIE POMÓC?

Refluks występuje często u wielu ludzi, w większości ma charakter epizodyczny. Oprócz opisanych wyżej stanów, gdy z pewnością należy udać się do lekarza po poradę, objawy refluksu i zgagi można skutecznie zwalczać, stosując preparaty dostępne bez recepty: działające miejscowo w przełyku chroniące go przed kwasem, zobojętniające i hamujące wydzielanie kwasu solnego. Przed włączeniem innych leków wskazana jest diagnostyka i leczenie powinno odbywać się pod nadzorem lekarza.

BEZPIECZNA „SASZETKA PODRĘCZNA”

Najciekawszym preparatem dostępnym w leczeniu refluksu, jest miejscowo działający ochronnie i gojąco na śluzówkę preparat złożony, zawierający siarczan chondroityny (SC) i kwas hialuronowy (HA) zawieszony w przystosowanym do przylegania do śluzówki przełyku nośniku – poloksamerze 407 (nazwa handlowa ESOXX ONE; jedyny dostępny preparat na polskim rynku o takim składzie). Jego innowacyjność polega na niemal natychmiastowym działaniu „od ręki” (działanie rozpoczyna się do 30 min po przyjęciu), unikatowym składzie i miejscu działania dokładnie tam, gdzie powstają objawy. Ma postać płynną, łatwą w aplikacji, w specjalnie przygotowanych saszetkach z jedną dawką leku. Nie wchłania się z przewodu pokarmowego, a zatem jest bezpieczny dla pacjenta, nie wchodzi w interakcje z lekami czy żywnością. To czyni go bezpieczną „saszetką podręczną” w leczeniu zgagi – epizodycznej i w chorobie refluksowej (dodany do innych leków na refluks). Preparat tworzy adhezyjną, złożoną warstwę ochronną, pokrywającą śluzówkę, stanowiącą mechaniczną barierę ochronną dla czynników drażniących. Dlatego należy pamiętać, żeby po połknięciu pozostawić mu czas na działanie. Po przyjęciu ESOXX ONE nie należy jeść pokarmów stałych przez 2-3 godziny, aby nie „zdrapać” tej ochronnej bariery. Dzięki zawartości kwasu hialuronowego i siarczanu chondroityny preparat pośrednio przyczynia się do gojenia śluzówkowego, co udowodniono w licznych badaniach naukowych. ESOXX sprawdza się również w przypadku pojawienia się zgagi, refluksu bądź kaszlu w nocy.